

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Filozofia średniowieczna Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Polonistyczno-filozoficzne studia nauczycielskie		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 03PFNS.12K.07440.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Sylvia Karolak, Małgorzata Bogaczyk-Vormayr		
Prowadzący zajęcia	Małgorzata Bogaczyk-Vormayr		
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2	

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy z zakresu historii etyki i historii filozofii moralnej, począwszy od filozofii późnego Antyku (I-IV w. n.e.) po główne koncepcje późnego Średniowiecza (XIV/XV w.) – najważniejsi przedstawiciele wszystkich szkół i nurtów oraz tezy ich głównych dzieł. Prezentacja myśli średniowiecznej w kontekście kontynuacji tradycji platońskiej lub arystotelejskiej, wskazanie na synkretyzm i znaczenie w Europie myśli żydowskiej i arabskiej.
C2	Zaznajomienie z koncepcjami etycznymi i filozoficznymi każdorazowo zarysowanie tła historycznego, społeczno-politycznego oraz kulturowego danej epoki, jak również danego obszaru geograficznego w celu ukazania znaczenia filozofii moralnej w kontekście przemian cywilizacyjnych.
C3	Zapoznanie z wybranymi recepcjami oraz interpretacjami stanowisk klasycznych w filozofii nowożytnej i współczesnej. Uwrażliwienie słuchaczy na znaczenie historycznej wiedzy filozoficznej dla zrozumienia zagadnień podejmowanych i stawianych we współczesnej humanistyce.
C4	Oswojenie ze specyfiką filozoficznego i etycznego dyskursu (m.in. kategorie i terminy greckie oraz łacińskie).
C5	Przybliżenie najważniejszych metod i świadectw uprawiania historii etyki i filozofii klasycznej. Kształcenie umiejętności prowadzenia analizy tekstu naukowego oraz kompetencji hermeneutycznych. Wskazanie na zalety metody heurystycznej oraz na komparatystyczną analizę tekstu poprzez zestawienie dzieł klasycznych z pracami współczesnymi.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	wymienia głównych przedstawicieli (ich poglądy i dzieła) wszystkich kierunków i szkół filozoficznych, począwszy od neoplatonizmu I-II w. po mistycyzm nadreński,	PFN_K1_W02, PFN_K1_W04, PFN_K1_W07	Kolokwium ustne
W2	wyjaśnia kluczowe terminy i kategorie filozoficzne okresu późnego Antyku, Scholastyki i Via Moderna - z zakresu metafizyki, teorii poznania oraz filozofii praktycznej,	PFN_K1_W02, PFN_K1_W04, PFN_K1_W07	Kolokwium ustne
W3	wskazuje na moralny, etyczny oraz psychologiczny charakter nauki monastycznej, antropologii IX-XII w. oraz mistycyzmu późnego Średniowiecza,	PFN_K1_W02, PFN_K1_W04, PFN_K1_W07	Kolokwium ustne
W4	wymienia najważniejsze zagadnienia badawcze Scholastyki, zatem: spory metafizyczne, przyrodoznawcze i etyczne toczone na wiodących uniwersytetach europejskich okresu scholastycznego; potrafi wskazać linię ich rozwoju w odniesieniu do konkretnych dzieł filozoficznych i postaci filozofów,	PFN_K1_W02, PFN_K1_W04, PFN_K1_W07	Kolokwium ustne
W5	identyfikuje i charakteryzuje poglądy i dzieła filozoficzne stanowiące inspirację dla przedstawicieli kolejnych nurtów filozofii i etyki.	PFN_K1_W02, PFN_K1_W04, PFN_K1_W06, PFN_K1_W07, PFN_K1_W10	Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	rozumie, że procesy interpretacji, kontynuacji i krytyki zastanych koncepcji oraz formułowanie refleksji filozoficznej są elementami namysłu nad światem, historią, człowiekiem, jego rozwojem, edukacją i życiem społecznym.	PFN_K1_K02, PFN_K1_K03	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie w Średniowiecze (wieki I-VI) .	W4, K1	Wykład
2.	Neoplatonizm. Filozofia Augustyna z Hippony.	W1, W2, K1	Wykład
3.	Etyka i antropologia wieków IX – XIII (Eriugena, Abelard, Bonawentura, Tomasz).	W1, W2, W3, K1	Wykład
4.	Złote wieki uniwersytetów: Szkoły filozoficzne i spory metafizyczne wieków XII-XIV (m.in. Chartres, Paryż, Oxford, Padwa, Kolonia).	W1, W5, K1	Wykład
5.	Mistycyzm nadreński.	W1, W2, W3, W5, K1	Wykład
6.	Średniowiecze żydowskie i arabskie (III – XII w.).	W1, W3, W4, W5, K1	Wykład
7.	Polskie Średniowiecze (Akademia Krakowska).	W1, W2, W5, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Praca z tekstem, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	<p>Warunki zaliczenia: uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium ustnego.</p> <p>Kryteria oceniania:</p> <p>bardzo dobry (bdb; 5,0): Student otrzymał ocenę bardzo dobrą (5,0) na zaliczeniu ustnym. Student ma obowiązek przygotować na zaliczenie jedno z zagadnień zaliczeniowych (wieńczących wykład, sformułowanych na prezentacji do wykładu) – Student sam wybiera interesujące go zagadnienie. Wypowiedź ma zawierać treści przedstawione na wykładzie. Wypowiedź oceniona na 5,0 wyczerpała zagadnienie.</p> <p>dobry plus (+db; 4,5): Student otrzymał ocenę 4,5 na zaliczeniu ustnym. Student ma obowiązek przygotować na zaliczenie jedno z zagadnień zaliczeniowych (wieńczących wykład, sformułowanych na prezentacji do wykładu) – Student sam wybiera interesujące go zagadnienie. Wypowiedź ma zawierać treści przedstawione na wykładzie. Wypowiedź oceniona na 4,5 była niepełna.</p> <p>dobry (db; 4,0): Student otrzymał ocenę dobrą (4,0) na zaliczeniu ustnym. Student ma obowiązek przygotować na zaliczenie jedno z zagadnień zaliczeniowych (wieńczących wykład, sformułowanych na prezentacji do wykładu) – Student sam wybiera interesujące go zagadnienie. Wypowiedź ma zawierać treści przedstawione na wykładzie. Wypowiedź oceniona na 4,0 była niepełna.</p> <p>dostateczny plus (+dst; 3,5): Student otrzymał ocenę 3,5 na zaliczeniu ustnym. Student ma obowiązek przygotować na zaliczenie jedno z zagadnień zaliczeniowych (wieńczących wykład, sformułowanych na prezentacji do wykładu) – Student sam wybiera interesujące go zagadnienie. Wypowiedź ma zawierać treści przedstawione na wykładzie. Wypowiedź oceniona na 3,5 była wybiórcza, nie zawierała co najmniej dwóch ważnych wątków zagadnienia.</p> <p>dostateczny (dst; 3,0): Student otrzymał ocenę 3,0 na zaliczeniu ustnym. Student ma obowiązek przygotować na zaliczenie jedno z zagadnień zaliczeniowych (wieńczących wykład, sformułowanych na prezentacji do wykładu) – Student sam wybiera interesujące go zagadnienie. Wypowiedź ma zawierać treści przedstawione na wykładzie. Wypowiedź oceniona na 3,0 była wybiórcza, nie zawierała najważniejszych wątków zagadnienia.</p> <p>niedostateczny (ndst; 2,0): Student otrzymał ocenę 2,0 w drugim terminie zaliczenia (w pierwszym terminie oceny niedostateczne nie będą wpisywane!), gdyż albo (1) zupełnie nie był przygotowany do zaliczenia, albo (2) nie przystąpił do niego a swej nieobecności nie wyjaśnił/usprawiedliwił.</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. M. Bogaczyk-Vormayr, C. Sedmak (Hg.), *Patristik und Resilienz*, Akademie, Berlin 2012.
2. J. Domański, „Scholastyczne” i „humanistyczne” pojęcie filozofii, Kęty 2005; części I-III.
3. E. Gilson, *Historia filozofii chrześcijańskiej w wiekach średnich*, Warszawa 1987.
4. R. Heinzmann, *Filozofia średniowieczna*, tłum. P. Domański, Kęty 1999.
5. J. Pieper, *Scholastyka. Postacie i zagadnienia filozofii średniowiecznej*, tłum. T. Brzostowski, Warszawa 1963.
6. S. Swieżawski, *Człowiek średniowieczny*, Warszawa 1999.
7. W. Seńko, *Jak rozumieć filozofię średniowieczną?*, Kęty 2001.
8. „Wszecławiat i filozofia wg ks. prof. Michała Hellera”, cz.1-2- Klub Ludzi Ciekawych Wszystkiego / PRDwójka: https://www.youtube.com/watch?v=U6u-CdvNXM4&list=PL7Ya_z08dGHmXZHo8JXL7zHANNg5mthdV (dostęp: 5.03.2020).
9. „O co nas pytają wielcy filozofowie: św. Anzelm” – wykład Leszka Kołakowskiego, cz.1-2: <https://www.youtube.com/watch?v=NzbOiDuCa8A> (dostęp: 5.03.2020).
10. „O co nas pytają wielcy filozofowie: Mistrz Eckhart” – wykład Leszka Kołakowskiego, cz.1-2: <https://www.youtube.com/watch?v=DmM5A6guEz0> (dostęp: 5.03.2020).
11. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach z uwzględnieniem zaplanowanego dla przedmiotu nakładu czasu pracy przewidzianej na czytanie. Ostateczny kształt listy lektur określa wykładowca na początku zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Przygotowanie do zajęć	15
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PFN_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wzięcia odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju oraz całej ludzkości, okazując to na polu zawodowym
PFN_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego wykazywania roli wiedzy o języku, literaturze, dziedzictwie filozoficznym i kulturze rodzimej w budowaniu tożsamości zbiorowej i rozwijaniu więzi społecznych
PFN_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawową terminologię z zakresu etyki, filozofii, literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz ich kontekstów
PFN_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji właściwe dla wybranych tradycji, dyscyplin lub szkół badawczych w obrębie nauk filozoficznych, literaturoznawstwa i językoznawstwa
PFN_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie główne kierunki rozwoju studiowanych dyscyplin, jak również związek filozofii z kulturą umysłową i naukową, a także językiem współczesnego społeczeństwa, literaturą i kulturą polską
PFN_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane aspekty dziedzictwa filozoficznego i literackiego, w ujęciu diachronicznym i synchronicznym, mające wpływ na interpretację źródeł filozoficznych oraz tekstów literackich
PFN_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe zagadnienia z zakresu narracji filozoficznej, poetyki oraz teorii literatury